

podium

Betuttelen is het juiste woord niet, minister

Mariëtte van den Hoven

universitair docent Ethiek Instituut,
Universiteit Utrecht

Minister Schippers wil radicaal een streep zetten door de financiering van Postbus 51-campagnes. De commercials, brochures en websites zijn volgens haar een 'betuttelende' vorm van overheidsinmenging. In plaats daarvan wil ze mensen zelf weer laten kiezen en hen 'verleiden tot de gezonde keuze'.

Hier is meteen duidelijk dat Schippers twee dingen door elkaar haalt. 'Betuttelen' is binnen het domein van de ethiek een goed Nederlands woord voor paternalisme: de ander een keuze ontnemen, omdat hij die zelf niet kan maken. Maar reclamecampagnes als die van Sire, het Voedingscentrum of Stivoro nemen geenszins een keuze over van mensen – integendeel. Ze wijzen het publiek – op soms confronterende wijze – op de risico's van ongezond gedrag. Ze geven informatie over het gezonde alternatief.

De focus op het informeren wordt bewust gekozen, omdat we in een liberale samenleving leven waarin mensen zelf moeten kiezen om al dan niet gezond te leven. De taak van de overheid is om mensen te helpen kiezen door hen informatie te geven. Het is immers een illusie om te denken dat iedereen weet wat gezond is.

Volgens het Nuffield Council of Bioethics staan informatiecampagnes onderaan de 'interventieladder' van betutteling. Elke andere interventie is vaak ingrijpender. Denk aan afvalkampen voor dikke kinderen, beweegprogramma's voor ouderen of opvoedhulp. Met andere woorden, als minister Schippers informeren al betuttelend vindt, dan kunnen alle andere preventieactiviteiten ook wel op de schop. Zelfs de screening op darmkanker is betuttelend, want de overheid meent dat het 'goed voor je is' je te laten testen.

Betutteling lijkt mij dus niet het juiste woord, minister.